

SINTEZA RECOMANDĂRILOR

la proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației nr. 126 din 02.06.2009 cu privire la stabilirea categoriilor de frecvențe radio și echipamente radio a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe sau a permisului tehnic

Proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației nr. 126 din 02.06.2009 cu privire la stabilirea categoriilor de frecvențe radio și echipamente radio a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe sau a permisului tehnic a fost expus spre consultare publică pe *sit-ul web* oficial al ANRCETI www.anrceti.md, compartimentele: https://anrceti.md/news_190325 și "Transparența decizională": https://anrceti.md/pr_190325, de la data de 19.03.2025 până la data de 08.04.2025 precum și a fost transmis spre avizare autorității interesate: Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (scrisoarea nr. 01-DRA/573 din 20.03.2025).

În rezultatul consultărilor publice a parvenit 2 avize: un aviz de la ÎM „Orange Moldova” SA (scr. nr. OMD 239/25 din 08.04.2025), care include 2 recomandări a proiectului Hotărârii și un aviz de la Compania „Amazon” Kuiper Systems LLC (Barbas, Caitlin <caitlin.barbas@us.dlapiper.com) care include 2 recomandări. În rezultatul examinării, 2 recomandări au fost acceptate, una acceptată parțial, iar pentru una s-a luat act de comentariile prezentate. Propunerile înaintate sunt incluse în tabelul de sinteză de mai jos cu indicarea poziției și argumentarea poziției ANRCETI.

Nr. d/r	Recomandările parvenite	Poziția ANRCETI	Argumentarea poziției ANRCETI
ÎM „Orange Moldova” SA			
1.	La pct. 7 din Tabelul 16, se propune de a permite utilizarea, fără obținerea unei licențe sau a permisului tehnic, a benzilor de frecvențe 2400 – 2482 MHz și 5470-5600 MHz în exterior (outdoor) pentru organizarea de zone Wi-Fi publice în locuri cu aglomerație mare de utilizatori finali (punctele de trecere a frontierei, gări, școli, spitale, parcuri, PMAN, parcuri etc.). <i>În prezent, există deja instalate numeroase zone Wi-Fi publice în acest scop. Aceste zone oferă acces alternativ la servicii de comunicații electronice, în special servicii de date mobile, și permite prevenirea congestiilor în rețelele mobile și asigurarea accesului neîntrerupt și a calității serviciilor în aceste</i>	Se acceptă parțial	A fost acceptată propunerea privind exceptarea de la licențiere a benzii 2400-2483,5 MHz. Pentru banda 5 GHz, pentru care există atribuire pentru serviciul mobil de bandă largă în TNABF, se propune continuarea practicii existente de evidență a stațiilor

	zone, lucru care, în anumite circumstanțe, poate să nu fie posibil de asigurat doar cu rețele mobile. <i>Conform practicii internaționale, asemenea frecvențe nu se supun licențierii, nici în interior, nici în exterior. Asemenea frecvențe sunt utilizate de mai mulți furnizori și nu pot face obiectul unei licențe individuale. Astfel, introducerea cerinței de licențiere individuală va periclita funcționarea a sute de zone Wi-Fi publice gratuite existente, operate de Orange Moldova și alți furnizori.</i> La pct. 7 și 8 din Tabelul 16, se propune de a permite utilizarea, fără obținerea unei licențe sau a permisului tehnic, a benzilor de frecvențe 5180 – 5350 MHz și 5470 – 5710 MHz cu DFS activat în exterior (outdoor) pentru organizarea de legături Radio Ethernet (Radio - bridge P-t-P), ceea ce ar fi în concordanță cu practica Uniunii Europene.		WAS/RLAN în banda 5 GHz (anterior avizate de către SNMFR) prin acordarea drepturilor individuale de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizori, pentru rețele constituite din puncte de acces amplasate în exterior, în baza principiului utilizării în comun a benzii (licensed shared acces) în vederea asigurării compatibilității electromagnetice cu stațiile din cadrul serviciului de radiolocație. Pe parcursul anilor recenți au fost fixate cazuri de interferențe create de stațiile WAS/RLAN asupra stației de radiolocație din cadrul serviciului meteorologic, fapt care impune necesitatea existenței unui control mai riguros asupra acestei benzi. Totodată, utilizarea benzii de frecvențe 5250-5350 MHz este restricționată numai pentru utilizare în interiorul clădirilor.
2	<i>La Conferința Mondială de Radiocomunicații de la sfârșitul anului 2023 (WRC-23), banda superioară de 6GHz (6425 – 7125 MHz) a fost identificată la nivel internațional ca o nouă bandă pentru tehnologiile IMT (termen ITU pentru banda largă mobilă) în regiunea 1 (Europa, Orientul Mijlociu și Africa).</i>	S-a luat act de comentarii	Proiectul HCA126 nu conține prevederi legate de utilizarea 6425 – 7125 MHz pentru rețele WAS/RLAN (Wi-Fi), și se referă doar la banda 5945-6425 MHz.

	<i>Banda superioară de 6GHz (de la 6425 MHz la 7125 MHz) este de o importanță deosebită pentru operatorii de telefonie mobilă din Europa din două motive majore: reprezintă probabil ultima oportunitate de a accesa o cantitate semnificativă de spectru din gama medie (important pentru capacitatea de bandă largă mobilă pe termen mediu și lung); este singura oportunitate pentru fiecare operator de telefonie mobilă dintr-o piață de a accesa o lățime de bandă purtătoare de 200MHz (esențială pentru tehnologiile 5G avansate).</i> <i>GSMA a publicat un document destinat factorilor de decizie, intitulat 'Evoluția Mobilă în banda de 6GHz', care prezintă o parte din dovezile ce stau la baza acestei poziții .</i> <i>UE va decide asupra identificării benzii superioare de 6GHz pentru IMT și în ce condiții, și va impune statelor membre să adopte aceeași decizie la nivel național în cadrul propriilor tabele naționale de frecvențe. Acest proces este în prezent în desfășurare, cu etape decizionale importante programate pentru sfârșitul acestui an, și se va încheia în 2027.</i> <i>Mai mult, prin permiterea utilizării întregii benzi superioare de 6GHz de către Wi-Fi în zonele unde banda largă mobilă care folosește acest spectru nu a fost încă implementată, se va limita sever, de fapt, implementarea tehnologiei 6G dincolo de centrele urbane. Odată ce serviciul nelicențiat este permis într-o bandă, este imposibil să se asigure eliberarea acesteia la o dată ulterioară. Una dintre consecințele acestei măsuri este că serviciul mobil va fi penalizat suplimentar, iar decalajul digital dintre zonele urbane dense și cele suburbane/rurale se va accentua.</i> <i>În acest context, solicităm abținerea de la alocarea părții superioare a benzii de 6 GHz (6425 MHz la 7125 MHz) pentru Wi-Fi cel puțin până la adoptarea poziției UE la acest subiect.</i>		În cazul benzii 6425 – 7125 MHz, ANRCETI se află în proces de examinare a opțiunilor privind destinația benzii și cadrul de reglementare aplicabil pentru această bandă (desemnarea benzii sau a porțiunilor din benzi pentru WAS/RLAN sau MFCN), subiect al deciziei armonizate la nivel european, în cadrul CEPT și UE.
Compania „Amazon” Kuiper Systems LLC			
3.	<i>Amazon susține implementarea de către ANRCETI a ECC/DEC/(15)04 și scutirea de la obligațiile de obținere a unei licențe individuale pentru Stațiile Terestre pe Platforme Mobile („ESOMP”) NGSO FSS terestre, maritime și</i>		

	aeronautice atunci când operațiunile respectă condițiile din ECC/DEC/(15)04. <i>Alinierea scutirilor de la obligația de a obține licență pentru comunicațiile ESOMP NGSO FSS cu standardele regionale pentru administrațiile CEPT facilitează furnizarea de conectivitate în diverse industrii și pentru clienți. Având în vedere studiile tehnice și consensul în jurul acestor parametri operaționali la nivel european,</i> Amazon încurajează ANRCETI să se refere la ECC/DEC/(15)04 ca cadrul de reglementare de referință pentru autorizarea operațiunilor Stațiilor Terestre în Mișcare („ESIM”)/ESOMP în Moldova și să scutească operațiunile conforme de la obligațiile suplimentare de obținere a licenței. <i>Armonizarea reglementărilor care susțin scutirea de la obligația de obținere a licenței facilitează desfășurarea rapidă a serviciilor critice de internet și sprijină extinderea accesului rezidențial, guvernamental și de afaceri la oferte de internet de mare viteză.</i>	Se acceptă	
4.	Amazon solicită ANRCETI să includă referințe la ERC/DEC/(00)07, ECC/DEC/(05)01 și ECC/DEC/(05)08 în Tabelul nr. 15 „Stații Terestre în cadrul Rețelelor/Sistemelor de Sateliți Autorizate în Republica Moldova”. <i>Implementarea și referirea la aceste decizii, toate legate de circulația liberă și scutirea de la obligația de obține licență individuală a comunicațiilor stațiilor terestre necoordonate în FSS, vor armoniza în continuare cadrul stațiilor terestre din Moldova cu standardele și practicile regionale. Includerea acestor decizii în cadrul de reglementare al ANRCETI va facilita desfășurarea rapidă a serviciilor critice de conectivitate în Moldova, promovând concurența și accesibilitatea pentru consumatori. Includerea deciziilor menționate anterior creează, de asemenea, certitudine în privința reglementării pentru operatorii FSS care utilizează banda Ka pentru comunicațiile stațiilor terestre în administrațiile CEPT, facilitând inovația și sprijinind furnizarea pe scară largă a conectivității în diverse industrii și baze de clienți din țară.</i>	Se acceptă	

Director

Sergiu GAIBU